

EDUSKUNNAN VASTAUS 129/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi konsulipalvelulain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi konsulipalvelulain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 102/2014 vp).

Valiokuntakäsittely

Ulkoasiainvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (UaVM 12/2014 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että ulkoasiainministeriö seuraa ja arvioi konsulipalvelulain muutoksen toimeenpanoa ja palvelujen saantia edellä todettujen vaikuttavuusarviointiin liittyvien epävarmuuksien vuoksi ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin palvelujen varmistamiseksi. Lainsäädännön toimivuudesta ja vaikutuksista tulee antaa ulkoasiainvaliokunnalle selvitys vuoden kuluttua asetuksen voimaantulosta.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

konsulipalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan konsulipalvelulain (498/1999) 1, 2 ja 8—10 § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään niistä konsulisuhteita koskevan Wienin yleissopimuksen (SopS 50/1980) 5 artiklassa tarkoitetuista konsulitehtävistä, joita Suomen ulkomaanedustukseen kuuluvat diplomaattiset edustustot ja konsuliedustustot (*edustusto*) voivat hoitaa yksityisen henkilön tai yhteisön avustamiseksi tai niiden etujen ja oikeuksien valvomiseksi ja joiden hoitaminen kuuluu ulkoasiainhallinnon tehtäviin tämän lain tai muun lainsäädännön nojalla (*konsulipalvelu*).

2 §

Konsulipalvelun saaja

Tämän lain mukaisia konsulipalveluja voidaan antaa suomalaiselle yhteisölle ja henkilölle, joka on Suomen kansalainen taikka sellainen Suomessa pysyvästi asuva ulkomaalainen, jolla on oikeus tai jolle on myönnetty lupa oleskeluun tai työntekoon pysyvässä tai siihen verrattavassa tarkoituksessa Suomessa.

Pohjoismaan kansalaiselle annettavista palveluista määrätään Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan välillä tehdyn yhteistyösopi-

muksen (SopS 28/1962) 34 artiklassa. Euroopan unionin kansalaisen oikeudesta saada palveluja toisen jäsenvaltion diplomaatti- ja konsuliviranomaisilta määrätään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 20 artiklan 2 kohdan c alakohdassa.

Jäljempänä 4 ja 10 luvussa tarkoitettuja konsulipalveluja voidaan antaa erityisestä syystä myös muulle ulkomaalaiselle. Ulkomaiselle yhteisölle voidaan erityisestä syystä antaa 10 luvussa tarkoitettuja konsulipalveluja.

Muussa lainsäädännössä edustustoille säädettyjä konsulipalveluja annetaan siten kuin niistä erikseen säädetään.

8 §

Konsulipalvelujen suunnittelu, ohjaus ja valvonta

Konsulipalveluja koskeva yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat ulkoasiainministeriölle.

Ulkoasiainministeriö neuvoo, ohjaa ja avustaa tarpeen mukaan edustustoa konsulipalvelun antamisessa.

Edustuston päällikkö valvoo edustuston konsulipalvelujen hoitamista ja vastaa niiden antamisesta.

9 §

Konsulipalvelujen järjestäminen ulkoasiainhallinnossa

Tämän lain ja muun lainsäädännön mukaisia konsulipalveluita antavat suurlähetystöt, lähetystöt, pääkonsulaatit, konsulaatit, varakonsulaatit ja konsulitoimipaikat. Tasavallan presi-

dentin asetuksella voidaan säätää, että jonkin edustuston konsulipalvelut tai osan niistä antaa toinen edustusto kuin se, joka muutoin olisi toimivaltainen palvelun antamaan. Palvelut hädänalaisessa asemassa oleville sekä muut vastaavat konsulipalvelut antaa kuitenkin se edustusto, jota kulloinkin kyseessä olevan tilanteen vakavuus ja kiireellisyys edellyttää.

Jos konsulipalvelua tarvitaan maassa, joka ei kuulu minkään edustuston toimipiiriin, ulkoasiainministeriö määrää konsulipalvelun antamisesta.

Ulkoasiainministeriö voi antaa sellaisia konsulipalveluja, jotka eivät edellytä palvelun antamista asianomaisessa valtiossa ja palvelu muutoinkin soveltuu annettaviksi ulkoasiainministeriössä. Tarkempia säännöksiä ulkoasiainministeriön antamista konsulipalveluista voidaan antaa tasavallan presidentin asetuksella.

10 §

Kunniakonsulit

Kunniakonsulit voivat antaa yleistä neuvontaa ja opastusta hädänalaisessa asemassa oleville sekä muita vastaavia konsulipalveluja. He antavat myös notaaripalveluja, jos ulkoasiainministeriö on heidät siihen valtuuttanut. Lisäksi kunniakonsuleiden tehtäviin voivat kuulua ne konsulipalvelut, joita he voivat muun lainsäädännön nojalla antaa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 ____ .

Laki

kansalaisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kansalaisuuslain (359/2003) 43 §:n 2 momentti,
muutetaan 10 ja 27 §:n suomenkielinen sanamuoto, 34 §:n 2 momentin 3 kohdan a alakohta, 40 §:n 3 momentti, 44 §:n 1 momentti ja 46 §:n 3 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 34 §:n 2 momentin 3 kohdan a alakohta ja 44 §:n 1 momentti laissa 579/2011 ja 46 §:n 3 momentti laissa 974/2007, ja
lisätään 51 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

10 §

Adoptiolapsi

Ulkomaalainen alle 12-vuotias lapsi, joka on adoptoitu ja jonka adoptiovanhemmista ainakin toinen on Suomen kansalainen, saa Suomen kansalaisuuden adoption perusteella siitä ajankohdasta lukien, jolloin adoptio on Suomessa pätevä.

27 §

Kaksitoista vuotta täyttänyt adoptiolapsi

Jos ulkomaalainen lapsi on täyttänyt 12 vuotta ennen adoptiota, hän saa ilmoituksesta Suomen kansalaisuuden, jos adoptiovanhemmista ainakin toinen on Suomen kansalainen ja adoptio on Suomessa pätevä.

34 §

Kansalaisuuden säilyttäminen täytettäessä 22 vuotta

Riittävä yhteys katsotaan olevan, jos:

3) henkilö on 18 vuotta täytettyään, mutta ennen 22 ikävuoden täyttämistä:

a) ilmoittanut kirjallisesti Suomen edustustolle tai maistraatille haluavansa säilyttää Suomen kansalaisuuden;

40 §

Viranomaisten keskinäinen ilmoitusvelvollisuus

Suomen edustuston saatua ilmoituksen henkilön halusta säilyttää Suomen kansalaisuus taikka poliisin tai edustuston annettua Suomen passin 18 vuotta täyttäneelle, mutta alle 22-vuotiaalle henkilölle poliisi tai edustusto ilmoittaa asiasta väestötietojärjestelmään. Vastaavan ilmoituksen antaa pääesikunta tai siviilipalveluskeskus, kun alle 22-vuotias Suomen kansalainen on suorittanut Suomessa varusmies- tai siviilipalveluksen. Merkintä Suomen kansalaisuuden säilymisestä 34 §:n nojalla tehdään järjestelmään ennen kuin henkilö täyttää 22 vuotta.

44 §

Hakemuksen ja ilmoituksen vireillepano

Tässä laissa tarkoitettu hakemus ja ilmoitus jätetään henkilökohtaisesti poliisille. Hakemus Suomen kansalaisuudesta vapautumiseksi sekä 26 §:ssä tarkoitettu ilmoitus lapsesta, 27 §:ssä tarkoitettu ilmoitus adoptiolapsesta ja 29 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus voidaan jättää myös Suomen edustustoon tai kunniakonsulaattiin. Hakijana olevan lapsen puolesta hakemuksen tai ilmoituksen tekee ja jättää hänen huoltajansa tai edunvalvojansa. Kanssakijana ja hakijana olevan lapsen on oltava läsnä hakemusta tai ilmoitusta jätettäessä.

46 §

Lisäselvitysten hankkiminen

Maahanmuuttovirasto, suojelupoliisi ja keskusrikospoliisi voivat kutsua hakijan antamaan hakemuksen tai ilmoituksen käsittelyä varten tarvittavia tietoja. Näiden viranomaisten on mahdollisuuksien mukaan myös haastateltava hakijaa. Jos hakemus tai ilmoitus on pantu viireille ulkomailla, Suomen edustusto voi Maahanmuuttoviraston pyynnöstä kutsua hakijan antamaan asian käsittelyä varten tarvittavia tietoja.

51 §

Tarkemmat säännökset

Siitä, mitkä Suomen edustustoista hoitavat tässä laissa edustustolle säädettyjä tehtäviä, säädetään konsulipalvelulain (498/1999) 9 §:ssä ja sen nojalla annetussa asetuksessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ulkomaalaislakiin (301/2004) uusi 213 a § seuraavasti:

14 luku

Erinäiset säännökset

213 a §

Konsulipalvelujen antaminen Suomen edustustoissa

detään konsulipalvelulain (498/1999) 9 §:ssä ja sen nojalla annetussa asetuksessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Siitä, mitkä Suomen edustustoista hoitavat tässä laissa edustustolle säädettyjä tehtäviä, sää-

Laki passilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään passilakiin (671/2006) uusi 37 a § seuraavasti:

37 a § <i>Konsulipalvelujen antaminen Suomen suurlähetystöissä ja konsulaateissa</i>	tässä laissa tarkoitettuja konsulipalveluja, säädetään konsulipalvelulain (498/1999) 9 §:ssä ja sen nojalla annetussa asetuksessa.
Siitä, mitkä Suomen suurlähetystöt ja lähetyksen virkamiehen johtamat konsulaatit antavat	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Laki asevelvollisuuslain 126 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asevelvollisuuslain (1438/2007) 126 §, sellaisena kuin se on laissa 147/2010, seuraavasti:

126 § <i>Tiedoksianto ulkomailla asuvalle ja muu tiedonkulku</i>	osoitetun ilmoituksen ja kirjeen 1 momentissa tarkoitetun ulkoasiainhallinnon viranomaisen välityksellä. Ulkoasiainhallinnon viranomaisen tulee toimittaa asiakirja tai ilmoitus viipymättä maavoimien esikunnalle.
Tässä laissa tarkoitettu päätös voidaan antaa tiedoksi ulkomailla asuvalle asevelvolliselle hallintolaissa (434/2003) tarkoitetun menettelyn lisäksi myös lähettämällä päätös Suomen edustustolle edelleen asevelvolliselle toimitettavaksi.	Siitä, mitkä Suomen edustustoista hoitavat tässä laissa edustustolle säädettyjä tehtäviä, säädetään konsulipalvelulain (498/1999) 9 §:ssä ja sen nojalla annetussa asetuksessa.
Asevelvollinen voi toimittaa tässä laissa tarkoitettua asiaa koskevan, sotilasviranomaiselle	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Helsingissä 4 päivänä marraskuuta 2014